

Grotta med dunkel historia

I dag är Skeviks grotta ett populärt utflyktsmål för både barnfamiljer och bergsklättrare. Annat var det på 1700-talet när de "Främlingarna" samlades vid de branta klipporna.

FOTO: ELISABETH UBBE

GUSTAVSBERG HISTORIA

Skeviks grotta, ett utflyktsmål med en mycket speciell historia. Under 1700-talet användes grottan som en tillflykts- och mötesplats av en utbrytarsekt, för att två sekel senare användas som inspelningsplats av självaste Ingmar Bergman.

Skeviksgrottan är egentligen inte en grotta, utan klippblock, som slitits loss från klosterberget av inlandsisen. I dag är platsen ett välbesökt utflyktsmål, och de som använder grottan, eller rättare sagt dess branta klippor är klättrare. Med upp till 25 meter höga leder, finns här mycket att välja på för dem som inte är helt nybörjare.

Men det är kanske ändå den mytomspunna sekten "Skevikarna", eller "Främlingarna" som ger platsen dess mystik.

– Klosterberget och Munkmora som ligger i närheten är två namn som troligtvis kommer från sekten och deras levnadssätt, säger Johan Aspfors, kommunantikvarie i Värmdö.

Förvisades från Finland

Sektens två ursprungliga ledare var bröderna Jacob och Erik Eriksson som satte sig emot kyrkans stränga regler i Finland. Under 1700-talets första hälft blev de dömda till landsförvisning, efter en rättegång som varade i över sju år. De kom då till Sverige och skulle med tiden knyta till sig allt fler medlemmar.

När Svenska kyrkans försök med att skicka sina skickligaste präster för att vinna tillbaka utbrytarna inte fungerade blev sekten, som nu bestod av 60-talet anhängare, landsförvisade. Men de skulle komma tillbaka. Elva år senare och halverade till antalet sökte de sig till Värmdö. Där fick de vara i fred.

– Det var ägaren på Skeviks gård som upplät sin gård till dem. Där fick "främlingarna" sin fristad, säger Johan Aspfors.

Vid den här tiden hade Jacob gått bort och det var brodern Erik som ensam ledde sekten. Det är under den här perioden som medlemmarna

tros ha haft hemliga möten och meditationstunder i Skeviksgrottan. Bland myterna om "skevikarna" nämns deras ovårdade yttre, med långt hår och konstig klädsel.

– De levde i celibat och under väldigt enkla förhållanden. De levde på klosterliknande sätt i små "cellrum", säger Johan Aspfors.

Nattliga begravningar

Det sägs också att "Skevikarna" brukade ta sina döda till Johannes kyrkogård i Stockholm och kasta dem över muren nattetid. Dagen efter begravde dödsgravarna kroppen i ovigd jord.

– Eftersom "Skevikarna" inte var med i Svenska kyrkan, fick de inte heller begravas på kyrkogården, säger Johan Aspfors.

En av dem som besökte Skevik för mer än 200 år sen var Gustav III, som kom dit inkognito.

– Han kallas för kulturkungen och var nyfiken på "Skevikarnas" religionssyn, säger Johan Aspfors.

20 år senare skulle även Gustav IV Adolf besöka "Skevikarna", som under 1800-talets första hälft kom att upplösas och överlämnas Skevik till dess lilla skara invånare.

"Här fingo de hemlösa ro"

Att sekten verkligen funnits styrks av den gravsten som finns på Johannes Kyrkogård, med inskriptionen: "Åtminnet av Skeviksborna 1746-1788. Här fingo de hemlösa ro."

Skeviks grotta är idag skyddat som naturminne och bara historien gör platsen till ett av Värmdös måsten.

Om ni undrar vilken Bergmanfilm som spelades in här så var det "Sjunde inseglet".

OMID EKHLASI

HONDA
The Power of Dreams

Din HONDA-handlare på Värmdö
Förutom Hondas Nybilsprogram har vi alltid ett 50-tal begagnade bilar på lager.

Vi säljer även Hondas trädgårdsmaskiner.

Rosenholtz Bil

Värmdö Marknad
Leveransvägen 7-9 Tel 654 61 00
SERVICE • RESERVDELAR

www.rosenholtz.se

SNYGGA BÅGAR
FÖR DIG SOM VÅGAR!

Vi erbjuder kvalitetsglas från Hoya. Erbjudanden gäller med kupong.

Vi firar 1 år!

50%
på alla bågar

Gäller vid köp av nya kompletta glasögon t.o.m. 080930.
Kan ej kombineras med andra erbjudanden.

SOLGLASÖGON
POLAROID

Progressiva (5990,-) Nu 3990,-
Enkelslipade (3990,-) Nu 2190,-

Gäller styrkor +3,5 -3. T.o.m 080930. Kan ej kombineras med andra erbjudanden.

din syn

VÄRMDÖ ÖGON

Gustavsbergs Centrum Tel: 08-570 313 33
Sommartider: Mån-Fre 10-18, Lör 11-15
www.dinsyn.se